

Ἡ χειμερινὴ ἀγορὰ τῆς Πετρούπολεως ἔχει τὸ ἐπιπλέον κινεῖται εἰς ἐκστασιν τοὺς μεσημβρινούς. διότι εἰς εὐρυχωροτάτην πλατείαν ὑψοῦνται μεγάλες δόλοκληροι βῶων, προβάτων, χοίρων, ὀρνίθων· ἐπιτα θούτυρον, ὠτ', ἰχθεῖς καὶ διάφορα ἄλλα ἄλλα, πάντα ὁμοίως τοσοῦτον παγωμένα ὑπὸ τοῦ κρυοῦ, ὥστε χρεάζεται πολλάκις ἀξίην διὰ νὰ τὰ λυθῆν ὡς ξύλα κατὰ τὴν ἀνάγκην τοῦ ἀγοραστοῦ· ἀλλ' αὐτῶν οἱ ἰχθεῖς φέρουσι εἰσέτι ὅλην τὴν λαμπρότητα τῶν φυσικῶν χρωμάτων ὡς ἂν ἦσαν ζῶντες.

Τὰ προϊόντα ταῦτα τῆς φύσεως φέρονται διὰ θαλάσσιον ἒκ τῶν ἀπωτάτων τῆς αὐτοκρατορίας ἔρχονται, διατηροῦνται δὲ εἰς πολὺν χρόνον ἐντός παγοποιεῖων.

Πέραν τῆς Πετρούπολεως εἰς ἀπόστασιν 40 μιλίων ἔστιν ἡ περιγεγηθῆς 1) τὴν Πετρόννησον, Καμενοβάκον, χαριέστατον θερινὸν ἐνδιαίτημα τοῦ αὐτοκράτορος Αλεξάνδρου τὸ Τσαρκιέλο, ἔτερον θερμότερον ἀγορκήπιον καὶ ἐνηθητήριον καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα, Πετερκόν, αὐτοκρατορικὸν φρούριον ἐπὶ λόφου πλησίον τοῦ κόλπου τῆς Φινλανδρίας· θυσιάζονται δὲ αὐτοῖσι μάλιστα οἱ κῆποι, αἱ ὀσὺδραι, ὅθεν καταρτίζονται κατὰ διάφορα σχήματα καὶ ὕψη πλήθος αἵτων, καθὼς εἰς τὴν Οὐβεραλίαν τῆς Γαλλίας· ἐκεῖ ἐπιτελεῖται καὶ τὸ αὐτοκρατορικὸν ἐργαστήριον, ὅπου κατασκευάζονται καὶ στέλνονται αἱ τιμαλφεῖς λίθοι. Τὸ ὀνεμαβόουμ, ἄλλο φρούριον, ἐξυμνεῖται διὰ τοὺς πετεινοὺς κήπους.

Μόσχα, ἀρχαιότερα πρωτεύουσα τοῦ Ῥωσικοῦ κράτους, κειμένη εἰς τὰς ὄχθας τοῦ ὁμωνύμου ποταμοῦ κατὰ τὸ κεντρικόν σχεδὸν ὑψωμα τῆς Ῥωσίας, ἀπὸ τὴν περιφέρησον πυρκαϊάν τοῦ 1812 ἀνηγέρθη πάλιν δόλοκληρος ἐκ βάθρων καὶ ἐκαλλωπίσθη, ἤρξητε ἐκ ἐκτελεῖται καὶ τῶν οἰκιῶν ὁ ἀριθμὸς. Διαίρεται ἐν τρεῖς μεγάλας συνοικίας καὶ τριακόνητα προάστια.

Ἡ πρώτη αὐτῆς οἰκοδομήματα ἀναφέρονται τὸ ἀρχαῖον, ἀρχαῖον ἀνάκτορον τῶν Τσαρῶν ἀνακαίνισται μετὰ τὴν ἐκπομπήσιν του. Ἡ ἀντίθεσις διαφόρων τρόπων ἀρχιτεκτονικῆς ἀρχαίας, νεωτέρας καὶ ὑπομεταίωπος, οἱ ἀπειράριθμοι χρυσοί, ἡ πρασινοβαρβή θλόοι καὶ τὰ πολυπληθῆ κωδωνοστάσια ἐκπλήθει τὸν οὐρανὸν ὡς κείμενον μεταξὺ, οὕτως εἰπεῖν, τῆς ἀποσκευῆ καὶ τῆς Ἀσίας, τοῦ παλαιοῦ καὶ τοῦ νέου οὐρανοῦ· ἐπειτα τὸ πολύγωνον παλάτιον τοῦ ὄρφανου τοῦ πρατῆριον περιλαμβάνον πλῆθος ἀποθηρῶν ἔμπορικῶν πολυτελεσμάτων, τὸ παλάτιον τῶν ἔμπορικῶν, ἡ ὁπλοθήκη, τὸ πατριαρχεῖον, τὸ θίασὸν ἀξιόχρηστον κατὰ τὴν διαστάσειν καὶ τὴν ἀρτίτητα, τὸ γεροισιαστήριον, τὸ στρατιωτικόν γυμνάσιον, μέγιστον τῶν ὑπαρχόντων, καθότι ἔχει 30 πύλας ἀγγλικαῦς, μήκους, 168 πλάτους καὶ 50 ὕψους.

Ἡ ἐκκλησία διαθρυλλοῦνται ἡ καθολικὴ (τῆς Ἐκκλησίας) ὅπου στέφονται οἱ αὐτοκράτορες, ἡ τοῦ ἀγγελοισμοῦ, ἡ τῆς Παναγίας τοῦ Καζάν. Ἡ περιγεγηθῆς ἀναγκάζεται νὰ θαυμάσῃ αὐτοῖσι καὶ τὴν εὐνοίαν τῶν μεγάλων οἰκογενειῶν τῆς Ῥωσίας.

Ῥωσίας βλέπων δύο νοσοκομεία ἀνεγερθέντα τὸ μὲν ὑπὸ τοῦ κόμητος Χαϊρεμέτιεφ, τὸ δὲ ὑπὸ τοῦ πρίγκιπος Γαλίτσην, χωροῦν ἕκαστον ὡς τριακοσίας κλινας καὶ διατηρούμενον δαπάνη τῶν καθιδρυτῶν.

Ἐκ τῶν ἄλλων δημοσίων καταστημάτων μνημονεύονται τὰ ἀκόλουθα 1) τὸ πανεπιστήμιον ἔξιχον κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν τε καθηγητῶν καὶ τῶν μαθητῶν 2) ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἀκαδημία, μία ἐκ τῶν τεσσάρων τοῦ βασιλείου 3) τὸ παιδαγωγικὸν συστῆμα τῶν εὐγενῶν ἐξαρτώμενον ἐκ τοῦ πανεπιστημίου, ἡ ἱατροχειρουργικὴ ἀκαδημία 4) τὸ στρατιωτικὸν σχολεῖον τῶν εὐπατριδῶν 5) τὸ Ἀρμενιακὸν σχολεῖον 6) ἡ ἔμπορικὴ ἀκαδημία ὅπου 60 νέοι διδάσκονται τὰ τῆς συναλλαγῆς 7) τὸ καλλιτεχνικὸν σχολεῖον 8) τὸ κτηνιατρικόν 9) τὸ γυμνάσιον 10) τὸ παρθενιαγωγεῖον τῆς ἁγίας Αἰκατερίνης ὅπου ἐκπαιδεύονται 250 νεάνιδες ἐκ διαφόρων τάξεων τῆς κοινωνίας εἰς διάφορα ἔργα καὶ προτερήματα 11) τὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὅπου διδάσκονται 120 νεάνιδες 12) τὸ σχολεῖον τοῦ Σαζάρεφ περιέχον 80 μαθητὰς, ἐκ τούτων δὲ ὑπάρχουσι πολλοὶ καὶ πρίγγιγες Ἀρμένιοι καὶ τὴν πλουσιωτάτην τῶν Ἀρμενίων βιβλιοθήκην μετὰ τὴν τοῦ ἐν Βενετίᾳ ἁγίου Λαζάρου 13) ἡ αὐτοκρατορικὴ ἐταιρία τῶν φυσιολόγων 14) ἡ τῶν ἱατρικῶν ἐπιστημῶν 15) τῆς ἱστορίας καὶ βωστικῆς ἀρχαιολογίας 16) τῆς ἀγρονομίας καὶ τὸ γεωργικὸν σχολεῖον 17) ἡ αὐτοκρατορικὴ βιβλιοθήκη 18) ὁ βοτανικὸς κήπος 19) τὸ ἀστεροσκοπεῖον 20) τὸ ταμεῖον τῆς φυσικῆς, ὅπου εὐρίσκεται καὶ ἡ ἀνατομικὴ συλλογὴ τοῦ Loder ὡς πλουσιωτάτη πατρῶν ὡς περιέχουσα 50,000 προπαρασκευάσματα. (1)

Ἐπειδὴ οὐδὲλως σχεδὸν γνωρίζεται εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ παραμορφοῦται παρὰ κομματικῶν ἀνθρώπων τῆς μεγίστης τῶν ἐπικρατειῶν ἡ διανοητικὴ πρόοδος, κατόπιν θέλομεν φροντίσει νὰ παραστήσωμεν αὐτὴν διὰ ἀριθμητικῶν χαρακτήρων καὶ ἀκριβῶς, οἷον τε ἀναφερομένων πραγμάτων.

Τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο ἴσως δέν φανῆ εἰς πάντας μάταιον· ἐπειδὴ ἀποδεικνύει λογικῶς ὅτι ἡ ὑπερέχουσα δύναμις τῆς Ῥωσίας πηγάζει κυρίως ἐκ τῆς ἀληθοῦς προόδου ὁ νοῦς σήμερον κινεῖ τὴν ὕλην, παρῆλθε δὲ τὸ κράτος τῆς καθαρᾶς βίαις, τοῦτέστι τοῦ ἀριθμοῦ τῶν στρατευμάτων· διότι ταῦτα ἀδύνατον νὰ διατηρηθῶσιν ἄνευ τάξεως καὶ δικαιοσύνης πολιτικῆς καὶ συνετῆς Κυβερνήσεως, ἔξ ὧν πηγάζει ὁ δημόσιος πλοῦτος, ἐνθαρρύνεται τὸ ἔμποριον καὶ αὐξάνει ἡ ἰδιωτικὴ εὐημερία.

I. N. A.

(1) Ἐραρισθέη ἐκ τῆς παρὰ Ἀρτωνίου Martins ἐκδοθείσης ἐθνογραφίας à Bruxelles.